

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva

2020

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva za rok 2020

Název zpracovatele: Památník Terežín
Sídlo organizace: Principova alej 304, 411 55 Terežín
IČO: 00177288
DIČ: CZ00177288
Telefon: 416 782 225
E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Internetové stránky: www.pamatnik-terezin.cz
Datová schránka: w9qggpv
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná Ministerstvem kultury České republiky
pod Sp. Zn.: MK-S 14 780/2013 ze dne 29. 11. 2013
Zřizovatel: Ministerstvo kultury České republiky

STRUČNÝ PŘEHLED HLAVNÍCH ČINNOSTÍ PAMÁTNÍKU TEREŽÍN

Památník Terežín shromažďuje sbírku hmotných dokladů k rasové a politické perzekuci v období okupace českých zemí nacistickým Německem se zvláštním zřetelem na dějiny policejní věznice pražského gestapa v Malé pevnosti Terežín, dějiny terežínského ghetta, dějiny koncentračního tábora v Litoměřicích a starší historii města Terežín a dále sbírku výtvarných děl. Sbírkou vytváří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkové činnosti.

- Spravuje historický knižní fond (sbírkový), odbornou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy.
- Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i dokumentaci obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich výzkumné poznatky.
- Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty pocházejí.
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, jakož i vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost.
- V zahraničí zajišťuje provoz stálých expozic České republiky zřízených ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi (Polsko) a v Památníku Ravensbrück (Německo).
- Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo konzervování a restaurování.
- Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky a další elektronické nosiče. Provádí jejich výměnu s domácími i zahraničními institucemi.
- Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníky nebo fyzickými osobami odborné konference, sympozia a semináře vztahující se k předmětu své činnosti.
- Trvale zajišťuje průvodcovské služby.
- Soustavně vyhodnocuje vývoj návštěvnosti a údaje o ní zveřejňuje.
- Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu své činnosti a vystavuje zapůjčené předměty kulturní hodnoty.
- Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.
- Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

OBSAH

- 1. Úvodní slovo
- 2. Organizační struktura
- 3. Památník Terežín a jeho služby návštěvníkům
- 4. Statistika návštěvnosti
- 5. Přehled uspořádaných akcí a výstav.
Propagačně organizační a ediční činnost
- 6. Vnější kontakty a spolupráce
- 7. Výzkumná činnost
- 8. Vzdělávací činnost
- 9. Dokumentace a sbírkový fond
- 10. Hospodářská činnost, dary a příspěvky
- 11. Technická a stavební činnost
- 12. Výhled na rok 2021

© Památník Terežín
ISBN 978-80-88052-23-4

ÚVODNÍ SLOVO

V této výroční zprávě chceme veřejnost seznámit s naší činností v uplynulém roce 2020. Již úvodem je nutno konstatovat, že to byl z důvodu koronavirové pandemie rok nadmíru složitý, který stejně jako celou zemi citelně poznamenal i Památník Terezín. Zásadně se pandemie promítla do ekonomické situace naší instituce. Nezměnila však naše odhodlání nadále pořádat, třebaže jinými způsoby, vzpomínkové a kulturní akce a pokračovat i v dalších aktivitách, jejichž krátký výčet chci představit.

Vzpomínkové akce roku 2020 jsme zahájili 27. ledna připomenutím *Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti*. Památník Terezín připravil k tomuto výročí otevření nové stálé expozice v domku bývalé městské váhy, věnované transportům Židů z různých evropských zemí do terezínského ghetta a odtud do jiných ghett, koncentračních a vyhlazovacích táborů. V únoru Památník Terezín uspořádal vzpomínkovou akci k připomenutí Zdeňka Bořka-Dohalského, českého šlechtice, jenž byl za svoji odbojovou činnost nacisty v policejní věznici gestapa v terezínské Malé pevnosti vězněn a v únoru roku 1945 popraven. Pietní akci na popravišti v Malé pevnosti doplnila přednáška ředitele Ústavu pro studium totalitních režimů Zdeňka Hazdry. Na akci se společně s Památníkem Terezín podílely Ústav pro studium totalitních režimů a Plzeňská filharmonie. Na počátku měsíce března se k připomenutí 75. výročí osvobození nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích podařilo otevřít výstavu s názvem *Poslední dny věznění a první dny svobody*. Tato původní dokumentárně-historická výstava popisuje dubnové a květnové dny roku 1945 v terezínském ghettu, v policejní věznici pražského gestapa v Malé pevnosti a v koncentračním táboře v Litoměřicích i v jejich bezprostředním okolí.

Od poloviny března do poloviny května byla naše instituce z důvodu pandemie nucena dočasně přerušit návštěvnický provoz. Tradiční čtení jmen obětí terezínského ghetta, které Památník Terezín pořádá každoročně u příležitosti pamětního dne *Jom ha-šoa ve ha-gvura* (Den šoa a hrdinství), připomínajícího oběti povstání ve varšavském ghettu, bylo proto nutno zrušit. Nicméně jsme se v tento den zúčastnili on-line přenosu čtení jmen obětí z terezínského ghetta, organizovaného naším partnerem – Institutem Terezínské iniciativy, který důstojným způsobem propojil mnoho jednotlivců i institucí po celé republice.

Návštěvnický provoz byl v květnu opět obnoven a pokračoval v letních měsících. Proto se v červnu podařilo v prostorách IV. dvora Malé pevnosti otevřít původní dokumentárně-historickou výstavu *80. výročí zřízení policejní věznice gestapa v Terezíně. Historie nacistického represivního zařízení ve světle dokumentů a vzpomínek vězňů*. Ve stejném měsíci pak Památník Terezín ve spolupráci se Se-

veročeskou galerií výtvarného umění v Litoměřicích návštěvníkům představil výtvarnou výstavu s názvem *Terezínské kontemplace*, věnovanou výtvarným dílům umělců vězněných v terezínském ghettu. Jedním z důvodů realizace tohoto společného projektu obou institucí bylo uctění památky bývalého ředitele Památníku Terezín PhDr. Jana Munka, CSc., který Památník Terezín téměř po tři desetiletí vedl a zasloužil se o jeho porevoluční přeměnu v moderní instituci světového významu. V srpnu Památník Terezín za účasti řady vzácných hostů, mezi nimiž nechyběli ani velvyslanci Kanady, Izraele, Spolkové republiky Německa a Slovenska, slavnostně otevřel dokumentárně-historickou výstavu s názvem *Genocida Romů v době 2. světové války* zapůjčenou Muzeem romské kultury v Brně. Účelem umístění této výstavy v Památníku Terezín je snaha o příspěvek k připomínání utrpení Romů v letech nacistické okupace a k tomu, aby se pojem „porajmos“ označující genocidu Romů stal i v České republice obecně známým a pomáhal čelit snahám o popírání historických skutečností, jakož i současným projevům anticikanismu v naší zemi.

Přestože došlo k dočasnému znovuootevření Památníku Terezín, nepříznivá epidemiologická situace poprvé v historii znemožnila zorganizování tradiční Terezínské tryzny v květnovém termínu a poté i v náhradním termínu říjnovém. Tuto významnou akci však alespoň částečně nahradilo symbolické položení květin na terezínském Národním hřbitově. Aktu se kromě vedoucích představitelů pořádajících institucí zúčastnil také předseda Senátu Parlamentu České republiky Miloš Vystrčil.

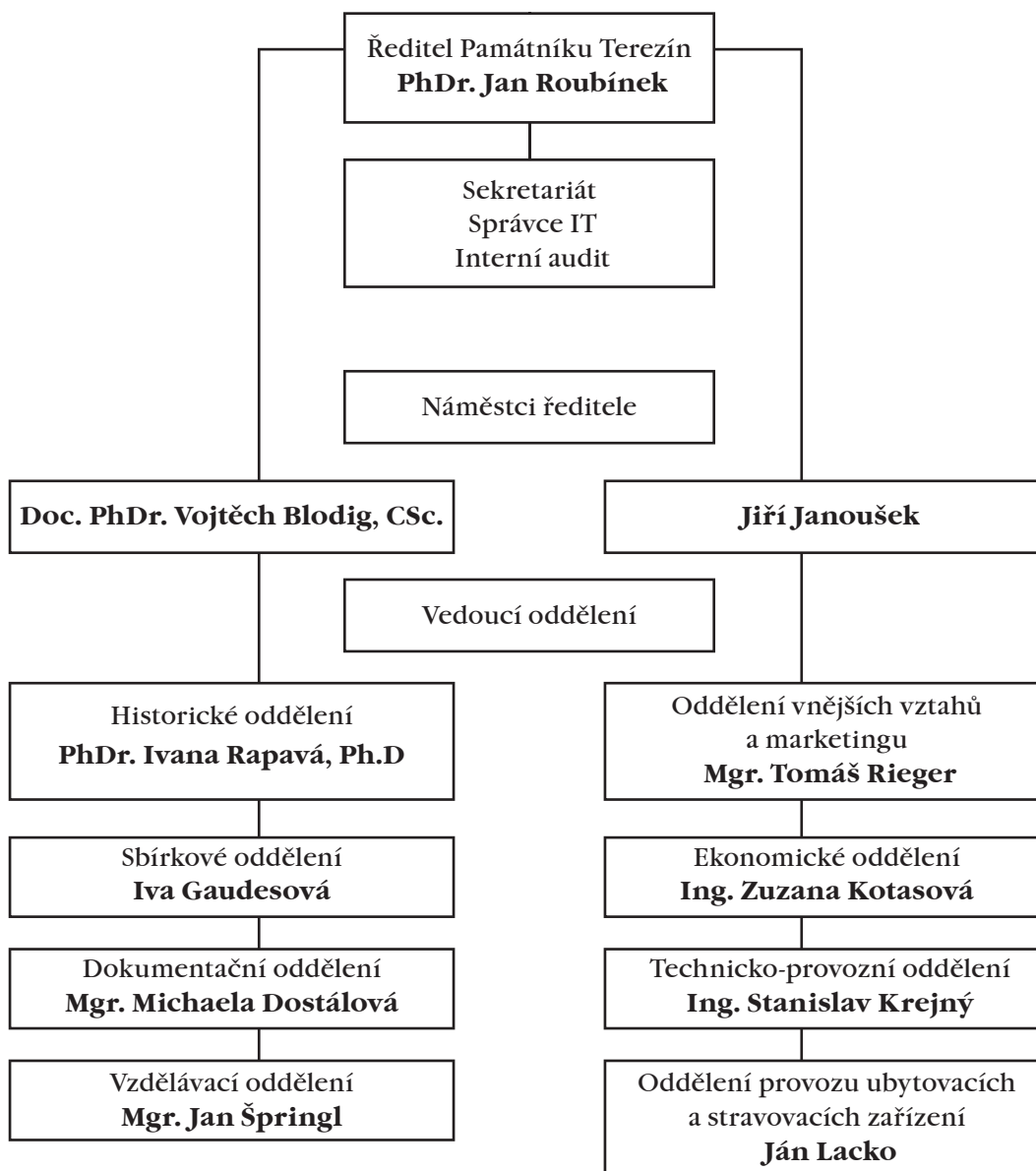
V uplynulém roce, ještě před opětovným přerušением návštěvnického provozu v říjnu, proběhlo předání cen vítězům XXVI. ročníku literární a XXIV. ročníku výtvarné soutěže Památníku Terezín – Memoriálu Hany Greenfieldové, jejichž společné téma znělo: *Válka skončila, můžeme zapomenout?* Účastníci z řad žáků základních i středních škol a středních odborných učilišť se měli zamyslet nad těžkou situací lidí přeživších nacistické věznění v době po osvobození. Některé soutěžní práce se svou formou blížily filozofickým rozpravám či kritickým úvahám. Prostřednictvím výstav a zveřejněním na webových stránkách Památníku Terezín, případně publikováním, je s nimi seznamována i širší veřejnost.

Uplynulý rok znamenal pro Památník Terezín těžkou zkoušku. Méně než čtvrtinová návštěvnost způsobila nemalé finanční výpadky na straně výnosů potřebných pro další provoz a údržbu. Upřímné poděkování je zde proto třeba vyjádřit našemu zřizovateli, Ministerstvu kultury České republiky, který naší instituci pomáhal zmírnit následky této bezprecedentní situace. Děkuji rovněž partnerským organizacím, které se s námi podílely na pořádání výše zmíněných akcí. Pro zaměstnance Památníku Terezín, jejichž úsilí a obětavost je třeba rovněž ocenit, byla ale koronavirová pandemie i výzvou a pozitivním impulzem. Naučili se v mnoha případech řešit problémy novými a inovativními metodami. Jejich pracovní nasazení při přípravách na znovuoobnovení návštěvnického provozu a projevy vzájemné solidarity byly příkladné.

V krizových podmínkách mohou ve společnosti často sílit názory extrémistických jedinců a skupin. Přejme si proto, aby v České republice pandemie nemoci COVID-19 k takovému nebezpečnému vývoji nepřispěla. V historickém výzkumu, ve vzdělávání mladé generace a ve všech dalších oblastech své činnosti k tomu bude Památník Terezín i nadále co nejaktivněji přispívat.

PhDr. Jan Roubínek
ředitel Památníku Terezín

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

3.

PAMÁTNÍK TEREZÍN A JEHO SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

1 Objekty a areály spravované Památkem Terezín představují ojedinělý muzejní komplex, který je každoročně cílem statisíců lidí. Zahrnuje i vynikající ukázky vrcholného fortifikačního inženýrství z konce 18. století, které budí zájem četných návštěvníků. Naprostá většina z nich však přijíždí proto, aby se seznámila s místy, která jsou spojena s utrpením či smrtí více než dvou set tisíc lidí, zavlčených v době druhé světové války z mnoha zemí do represivních zařízení v Terezíně a nedalekých Litoměřicích.

2 Dějiny terezínského ghetta přibližuje především stálá expozice Muzea ghetta, jež se nachází v budově bývalé městské školy. Na ni navazují četné další expozice, které jsou umístěny v bývalých Magdeburských kasárnách, v krematoriu na Židovském hřbitově a v bývalé Ústřední márnici ghetta. Dalšími pietními místy jsou modlitebna z doby ghetta v Dlouhé ulici, Obřadní místnosti a Kolumbárium ghetta a pietní místo na břehu Ohře.

3 V areálu Malé pevnosti, která je od města Terezín vzdálena necelý jeden kilometr, je kromě objektů, které sloužily policejní věznicí gestapa, možno navštívit řadu stálých a dočasných expozic a rovněž Národní hřbitov nacházející se v jejím předpolí. Tento areál představuje největší pohřebiště obětí nacistické okupace na území České

republiky. Z tohoto důvodu je proto každoročně místem konání ústředních vzpomínkových shromáždění na památku obětí nacistických represí.

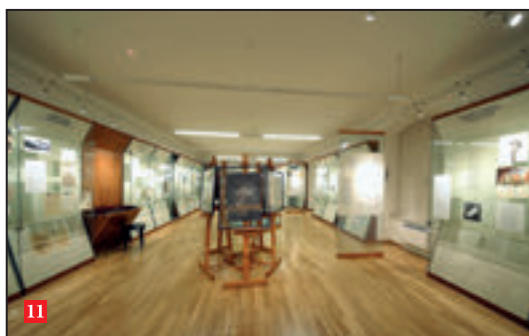
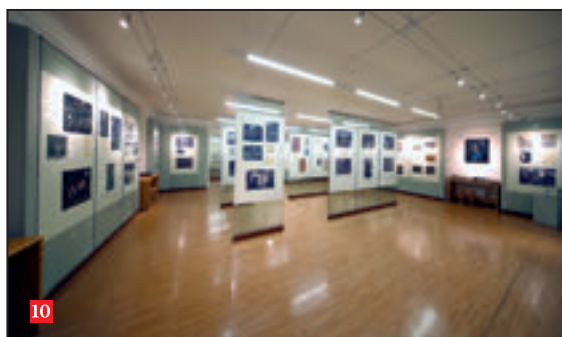
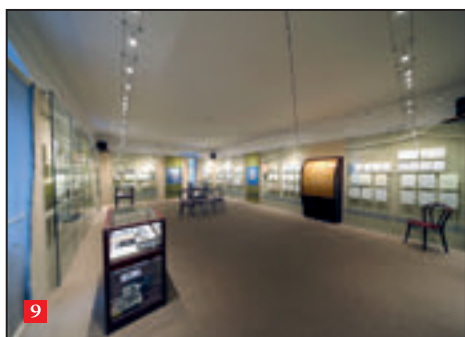
[4] Ve správě Památníku Terezín je rovněž objekt bývalého krematoria koncentračního tábora v Litoměřicích s přílehlým areálem, jakož i prostor u vstupu do podzemí, kde vězni tohoto tábora svou otročskou prací budovali dvě továrny určené pro válečnou výrobu nacistického Německa. Podzemní prostory samotné jsou však vzhledem k hrozícímu nebezpečí sesuvu horniny návštěvníkům nepřístupné. Zájemci o historii tábora a výstavby podzemních továren však mohou zhlédnout stálou výstavu věnovanou této problematice, jež je umístěna v bývalém III. dvoře Malé pevnosti.

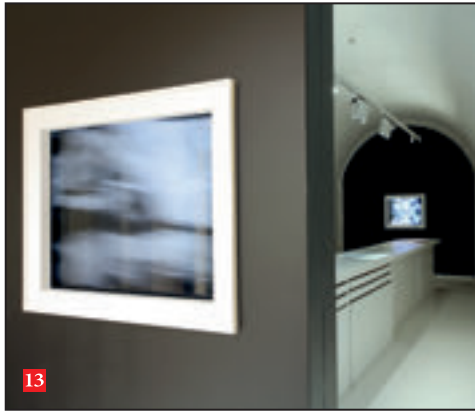
Areály bývalého ghetta a policejní věznice gestapa v Malé pevnosti si mohou návštěvníci Památníku Terezín prohlédnout s odborným výkladem. Po předchozí objednávce lze s průvodcem navštívit i krematorium bývalého koncentračního tábora v Litoměřicích.

Pro orientaci zájemců o návštěvu Památníku Terezín uvádíme celkový přehled jeho stálých expozic:

- 5 Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941–1945 – expozice v Muzeu ghetta
 - 6 Úmrtnost a pohřbívání v ghettu Terezín – expozice v krematoriu na Židovském hřbitově
 - 7 Ústřední márnice a pohřební obřady v ghettu – expozice v bývalé Ústřední márnici ghetta
 - 8 Rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
 - 9 Hudba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
 - 10 Výtvarné umění v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
-

- 11 Literární tvorba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 12 Divadlo v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 13 Pravda a lež. Filmování v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 14 Replika „mansardy“ vězňů terezínského ghetta – expozice v Dlouhé ulici 17
- 15 Terezínské transporty. Deportace Židů do Terezína a transporty z terezínského ghetta do míst vyhlazování a otrocké práce – expozice v domku bývalé městské váhy v Terezíně
- 16 Malá pevnost Terezín 1940–1945 – expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 17 Výtvarná expozice Památníku Terezín – expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 18 Koncentrační tábor Litoměřice 1944–1945 – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti
- 19 Internační tábor pro Němce. Malá pevnost Terezín 1945–1948 – expozice ve IV. dvoře Malé pevnosti
- 20 Milada Horáková 1901–1950 – expozice v Pamětní síni Malé pevnosti
- 21 Vězeňská prádelna – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti

Návštěvníci mohou každoročně zhlédnout rovněž řadu krátkodobých výstav umístěných v různých objektech Památníku Terezín.

Badatelé mohou využívat služeb dokumentačního a sbírkového oddělení, odborné knihovny, jakož i vyhledávačů na webových stránkách Památníku Terezín (www.pamatnik-terezin.cz). Pracovníci Památníku Terezín poskytují odborné konzultace o otázkách rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a informace o osudech vězňů represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST PAMÁTNÍKU TEREZÍN V ROCE 2020

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	8 401	6 616	2 564	688
Únor	14 585	11 136	6 078	1 943
Březen	3 351	2 334	1 013	593
Duben	-	-	-	-
Květen	2 007	169	94	509
Červen	4 559	602	189	1 019
Červenec	16 151	4 273	1 237	3 715
Srpen	16 266	4 575	1 238	3 553
Září	6 701	2 035	831	1 496
Říjen	1 334	124	32	435
Listopad	-	-	-	-
Prosinec	365	58	38	108
ROK 2020	73 720	31 922	13 314	14 059
Rok 2019	296 205	206 467	112 094	40 197
Rozdíl	-222 485	-174 545	-98 780	-26 138

NÁVŠTĚVNOST V MALÉ PEVNOSTI V ROCE 2020

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	6 876	5 547	2 025	300
Únor	12 597	9 809	5 252	1 142
Březen	2 951	1 972	837	467
Duben	-	-	-	-
Květen	1 914	156	76	112
Červen	4 130	502	122	310
Červenec	14 794	3 742	342	780
Srpen	14 553	3 790	424	780
Září	6 186	1 792	759	994
Říjen	1 264	111	24	273
Listopad	-	-	-	-
Prosinec	266	54	31	13
ROK 2020	65 531	27 475	9 892	5 171
Rok 2019	282 438	191 996	102 580	32 405
Rozdíl	-216 907	-164 521	-92 688	-27 234

NÁVŠTĚVNOST V MUZEU GHETTA V ROCE 2020

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	4 696	3 793	1 224	399
Únor	7 322	5 601	2 625	1 033
Březen	1 787	1 275	473	377
Duben	--	--	--	--
Květen	474	76	59	40
Červen	1 073	269	112	126
Červenec	5 342	1 853	222	320
Srpen	5 708	2 143	319	364
Září	2 121	671	140	386
Říjen	399	55	21	131
Listopad	--	--	--	--
Prosinec	116	--	--	70
ROK 2020	29 038	15 736	5 195	3 228
Rok 2019	220 671	149 599	73 772	32 347
Rozdíl	-191 633	-133 863	-68 577	-29 119

NÁVŠTĚVNOST V BÝVALÝCH MAGDEBURSKÝCH KASÁRNÁCH V ROCE 2020

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	2 862	2 266	697	322
Únor	3 501	2 746	1 183	491
Březen	1 210	836	200	293
Duben	--	--	--	--
Květen	253	73	47	18
Červen	436	80	46	72
Červenec	2 485	843	89	126
Srpen	1 085	483	68	61
Září	260	106	1	71
Říjen	26	10	4	1
Listopad	--	--	--	--
Prosinec	13	--	--	9
ROK 2020	12 131	7 443	2 335	4 688
Rok 2019	102 042	78 099	35 984	11 945
Rozdíl	-89 911	-70 656	-33 649	-7 257

PŘEHLED USPOŘÁDANÝCH AKCÍ A VÝSTAV. PROPAGAČNĚ ORGANIZAČNÍ A EDIČNÍ ČINNOST

PŘEHLED HLAVNÍCH AKCÍ ORGANIZOVANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2020

- Zástupci Památníku Terezín se 24. ledna zúčastnili trojstranného pietního aktu k uctění obětí nacismu, pořádaného společně německou spolkovou zemí Bavorsko, rakouskou spolkovou zemí Horní Rakousy a Českou republikou v Pasově (Spolková republika Německo).
- Dne 27. ledna se zástupci vedení Památníku Terezín zúčastnili v Senátu Parlamentu České republiky pietního shromáždění u příležitosti *Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti*.
- 22 Slavnostní otevření nové stálé expozice *Terezínské transporty. Deportace Židů do Terezína a transporty z terezínského ghetta do míst vyhlazování a otrocké práce* se uskutečnilo 28. ledna v bývalém domku městské váhy v Terezíně.
- 23 Dne 28. ledna proběhlo v kinosále Muzea ghetta veřejné čtení z knihy *Ottla* o tragickém osudu sestry Franze Kafky. Z knihy četli její autor Petr Balajka (česky) a historik Werner Imhof (německy), který připravil její německé vydání. Hudební doprovod provedl soubor *La Vache Qui Rit* z Německa.
- 24 Dne 6. února proběhl v kinosále Malé pevnosti vzpomínkový pořad *Pocta Bedrníkovi. Ohlédnutí za osudy hraběte Zdeňka Bořka-Dohalského*. Akce byla připravena ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů a Plzeňskou filharmónií.
- Plánované pietní akce u příležitosti výročí povstání ve varšavském ghettu *Jom ha-šoa ve ha-gvura* (Den šoa a hrdinství), dále každoroční připomínka výročí poslední popravy v policejní věznici gestapa v Malé pevnosti, jakož i pracovní seminář *Policejní věznice Terezín v represivním systému okupační moci 1940–1945*, připravovaný k 80. výročí vzniku tohoto represivního zařízení, se neuskutečnily z důvodu uzavření Památníku Terezín v rámci opatření proti šíření pandemie nemoci COVID-19.
- 25 Dne 6. června se konal pietní akt k výročí popravy Milady Horákové a *Dne památky obětí komunismu*.
- 26 Dne 13. září se v prostoru Židovského hřbitova konala tryzna *Kever Avot* za oběti nacistické genocidy Židů z českých zemí.
- 27 Dne 18. října proběhla vzpomínková akce *Terezínská tryzna*, která byla v důsledku pokračující pandemie na tento den přeložena z původního květnového termínu. Tryzna proto také byla neveřejná, věnce položili zástupci Ústeckého kraje, města Terezín, Federace židovských obcí, Terezínské iniciativy a Památníku Terezín. Za Senát Parlamentu České republiky položil věnec jeho předseda Miloš Vystrčil.

PŘEHLED VÝSTAV USPOŘÁDANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2020

- „Brémy – Terezín“. *Cesta s nejistým koncem* – výtvarná a dokumentární výstava;
- 28 *Schalekovi – středoevropská rodina. Sto let historie v pěti životech* – dokumentární výstava;
- 29 *Poslední dny věznění a první dny svobody. Výstava k 75. výročí osvobození nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích* – dokumentární výstava;
- 30 *80. výročí zřízení policejní věznice gestapa v Terezíně. Historie nacistického represivního zařízení ve světle dokumentů a vzpomínek vězňů* – dokumentární výstava;
- 31 *Terezínské kontemplace* – výtvarná výstava děl autorů, která vytvořili v době věznění v terezínském ghettu. Výstavu připravila Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích ve spolupráci s Památníkem Terezín k uctění památky dlouholetého ředitele Památníku Terezín PhDr. Jana Munka, CSc., který zemřel v roce 2019;
- 32 *Genocida Romů v době 2. světové války* – dokumentární výstava zapůjčená Muzeem romské kultury v Brně;
- 33 *Válka skončila, můžeme zapomenout?* – výtvarná výstava z děl zaslanych do XXIV. ročníku výtvarné soutěže mládeže *Memoriál Hany Greenfieldové*;
- 34 *Uloupené umění* – dokumentární výstava zapůjčená Centrem pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí druhé světové války v Praze.

PUTOVNÍ VÝSTAVY ZAPŮJČENÉ JINÝM INSTITUCÍM

- Vykonavatelé zločinů. Represivní aparát SS v Terezíně a Litoměřicích 1940–1945* – dokumentární výstava (Kulturní dům v Sezemicích, 9. leden – 25. březen 2020 a Památník Ležáky 1. červen – 14. říjen 2020);
- „*Rodinný tábor*“. *Výstava k 75. výročí likvidace tzv. rodinného tábora terezínských vězňů v koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau v Osvětimi* – dokumentární výstava (Muzeum Těšínska – Památník Životické tragédie, Havířov-Životice, 4. únor – 30. září 2020);
- Alfréd Kantor. Terezín – Osvětim – Schwarzhilde. Holocaust v deníku umělce* – výtvarná výstava (Regionální muzeum v Mikulově – Horní synagoga, 17. říjen 2019 – 31. květen 2020).

VZTAHY K VEŘEJNOSTI

- Byly vydávány tiskové zprávy k nejdůležitějším událostem a následně pak zprostředkovány lokálním i celorepublikovým médiím, místním informačním centřům, partnerským organizacím a institucím podobné povahy.

- Probíhaly prezentace na stránkách odborných periodik a dalších tiskovin v oblasti cestovního ruchu, tištěných i elektronických.
- Pokračovala spolupráce s agenturou Czechtourism na celostátní úrovni a s přesahem za hranice ČR (Česká centra v zahraničí).
- Pokračovala spolupráce s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje.
- Pokračovala spolupráce s informačními středisky a centry cestovního ruchu přílehlých obcí na místní úrovni.
- V rámci řádného členství pokračovala spolupráce s Asociací muzeí a galerií, Asociací cestovních kanceláří ČR a Asociací českých cestovních kanceláří a agentur.
- Pokračovala spolupráce s Asociací průvodců ČR v rámci přidruženého členství.

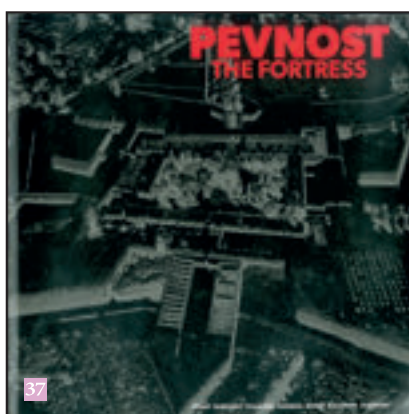
35a

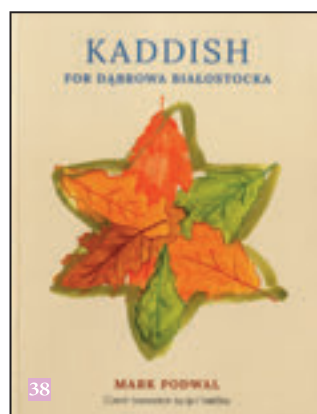
35b

36

37

38

39

- ^{35a} ^{35b} Památník Terezín byl zastoupen na veletrzích cestovního ruchu v ČR i v zahraničí.
- Pokračovala účast na přehlídkách a soutěžích v oblasti cestovního ruchu.
- Pravidelně probíhala aktualizace webové prezentace a profilů na sociálních sítích Facebook a Instagram.
- Byla zajištěna propagace Památníku Terezín a jeho aktivit.
- ³⁶ Probíhalo skenování všech objektů za účelem vytvoření 3D modelu Památníku Terezín, s nímž se počítá pro účely virtuálních prohlídek a webové prezentace.

PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST

- Během návštěvní sezony bylo uskutečněno několik pracovních setkání s pracovníky oddělení vnějších vztahů a marketingu.
- Kádr průvodců byl obměněn a doplněn.
- Byl obměněn a doplněn kádr kustodů příležitostných výstav a stálých expozic.
- Kustodi, pokladní vstupenek, kontroloři vstupenek, promítači a prodavači upomínkových předmětů se zdokonalovali v angličtině, kterou pro ně vyučují pracovníci oddělení vzdělávacího a ekonomického.
- Průvodci a pokladní v objektu Malé pevnosti se přestěhovali do nově zrekonstruovaných prostor.

EDIČNÍ ČINNOST

- Byla vydána *Výroční zpráva Památníku Terezín za rok 2019* v českém a anglickém jazyce.
- Terezínské listy* č. 48 nebyly vydány v důsledku pandemie nemoci COVID-19 (měly obsahovat příspěvky z pracovního vědeckého semináře k 80. výročí vzniku policejní věznice gestapa v Malé pevnosti Terezín, který byl kvůli pandemii zrušen).
- Čtvrtletně byl vydáván *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin*. Vzhledem k dlouhodobému uzavření Památníku Terezín pro veřejnost byla tři čísla *Zpravodaje* vydána jen v digitální podobě.
- ³⁷ K výtvarné výstavě Jiřího Sozanského, Ivana Bukovského, Petra Kováře, Zdeňka Berana, Lubomíra Janečky, Oldřicha Kulhánka a Ivana Dolejška byl vydán katalog *Pevnost*. Výstava byla kvůli pandemii nemoci COVID-19 přeložena na rok 2021.
- ³⁸ Byl vydán katalog k výtvarné výstavě Marka Podwala *Kadiš za Dąbrowu Biało-tockou*. Výstava byla kvůli pandemii nemoci COVID-19 přeložena na rok 2021.
- ³⁹ K výstavě *Terezínské kontemplace* (společná výstava Severočeské galerie výtvarného umění v Litoměřicích a Památníku Terezín) byla vydána informační brožura pro návštěvníky.
- Průběžně byl prováděn dotisk cizojazyčných tištěných průvodců pro návštěvníky.

NAPLŇOVÁNÍ FUNKCE POSKYTOVATELE STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Památník Terezín má zpracovány *Směrnice o poskytování standardizovaných veřejných služeb*, v nichž se stanoví:

- Pro daný rok je vždy příkazem ředitele určeno vstupné do objektů Památníku Terezín, příkaz uvádí všechny druhy vstupného a také podmínky pro poskytnutí slevy. Ceník je zveřejněn u všech pokladen a na webových stránkách Památníku Terezín.
- V rámci odstraňování bariér znemožňujících užívání služeb osobám s omezenou schopností pohybu a orientace existuje do většiny expozic bezbariérový vstup. Zřizování bezbariérových vstupů do dalších objektů Památníku Terezín bude pokračovat v závislosti na finančních a technických možnostech.
- Objekty Památníku Terezín jsou přístupny celoročně v doprovodu průvodců i individuálně v návštěvní době, která je určena následovně:

Malá pevnost

Zimní čas – denně 8:00 – 16:30

Letní čas – denně 8:00 – 18:00

Muzeum ghetta a Magdeburská kasárna

Zimní čas – denně 9:00 – 17:30

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Kolumbárium, obřadní místnosti a Ústřední márnice ghetta

Zimní čas – denně 9:00 – 17:00

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Krematorium

Zimní čas – denně 10:00 – 16:00

Letní čas – denně 10:00 – 18:00

V sobotu zavřeno.

Modlitebna z doby terezínského ghetta a replika mansardy

Zimní čas – denně 9:00 – 17:30

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Všechny objekty jsou uzavřeny ve dnech 24.– 26. 12. a 1.1.

Otevírací doba se mění na letní a zimní v den změny času na letní a zpět (říjen a březen).

Návštěvní doba je veřejně oznámena ve všech objektech Památníku Terezín a na jeho webových stránkách.

Dny volných vstupů

Dle usnesení vlády České republiky č. 96/2014 a v rámci plnění Profilových úkolů stanovených Ministerstvem kultury České republiky bude Památník Terezín poskytovat svým návštěvníkům následující volné vstupy:

Volný vstup do následujících vybraných objektů a expozic:

Krematorium na Židovském hřbitově, Modlitebna z doby ghetta a replika mansardy, Ústřední márnice, obřadní místnosti a kolumbárium, přístupy k e-kioskům a do bývalého domku městské váhy se stálou expozicí *Terezínské transporty. Deportace Židů do Terezína a transporty z terezínského ghetta do míst vyhlazování a otrocké práce.*

Volný vstup do výše uvedených objektů a expozic je v těchto dnech:

- 1. června
- 28. září
- 28. října

Volný vstup do všech objektů Památníku Terezín:

27. ledna u příležitosti *Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti.*

Třetí květnovou neděli u příležitosti konání *Terezínské tryzny.*

- Informace o Památníku Terezín a jeho činnosti za uplynulý rok jsou zveřejňovány ve Výroční zprávě, která je distribuována a zároveň zveřejněna na webových stránkách. Na těchto stránkách je zveřejněn také výstavní program a termíny akcí, které během roku Památník Terezín pořádá.
- Fondy dokumentačního a sbírkového oddělení jsou dle platných směrnic a po předchozí domluvě přístupny pro badatele.

Poznámka vydavatele: Z důvodu pandemie nemoci COVID-19 mohly být volné vstupy v roce 2020 využity jen zčásti a pro malý počet návštěvníků.

VNĚJŠÍ KONTAKTY A SPOLUPRÁCE

Výzkum a připomínání dějin represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích v letech druhé světové války jsou spojeny s udržováním a dalším rozvojem kontaktů s bývalými vězni, jakož i s partnerskými institucemi a organizacemi doma i v zahraničí. Je přitom třeba připomenut, že výše uvedenými zařízeními prošli, nebo v nich našli smrt, vězni ze třiceti zemí světa, což podtrhuje mezinárodní rozměr této problematiky.

Pokračování úzké spolupráce s bývalými vězni a jejich organizacemi zůstává prvořadou prioritou činnosti Památníku Terezín. Nejvýznamnější a rovněž nejpočetnější z nich je Terezínská iniciativa, organizace bývalých vězňů terezínského ghetta, která vznikla na počátku devadesátých let minulého století, vzápětí po zahájení demokratických změn v naší zemi. Třebaže průměrný věk členů této organizace zákonitě roste každým rokem, má její činnost ještě stále velký význam. Její aktivity v různých oblastech výrazným způsobem napomáhají činnosti Památníku Terezín. Především v oblasti vzdělávání jde o nezastupitelnou úlohu. Besedy s pedagogy i mladými účastníky vzdělávacích programů, kterých se bývalí vězni účastní, mají vždy neobyčejný ohlas. Je třeba připomenout i pokračující finanční podporu Terezínské iniciativy vzdělávacím programům Památníku Terezín, která řadě škol umožňuje podniknout cestu do Terezína i ze vzdálenějších míst. Přímá účast bývalých vězňů na výše zmíněných činnostech bude samozřejmě stále více limitována jejich vysokým věkem. Památník Terezín však bude spolupracovat i s druhou a třetí generací členů Terezínské iniciativy při různých činnostech a ve vzdělávací činnosti využívat záznamů vystoupení bývalých vězňů existujících jak v listinné podobě, tak především na audiovizuálních nosičích.

Pokračovala spolupráce s četnými domácími i zahraničními partnerskými organizacemi a institucemi. Na prvním místě to v České republice bylo Židovské muzeum v Praze, s nímž se tradičně rozvíjí spolupráce při výzkumu, výstavní činnosti, osvětové činnosti a vzdělávání. Dalšími významnými partnery byly Muzeum romské kultury v Brně, Památník Lidice, Národní archiv v Praze, Ústav pro studium totalitních režimů v Praze, Institut Terezínské iniciativy v Praze, Archiv bezpečnostních složek v Praze, Národní muzeum v Praze, Státní oblastní archiv v Litoměřicích a Státní okresní archiv Litoměřice se sídlem v Lovosicích.

Na poli mezinárodní spolupráce měly největší důležitost vztahy s partnerskými paměťovými institucemi, ale intenzivní spolupráce probíhala navzdory složité epidemické situaci i s dalšími institucemi, spolky a organizacemi, jakož i jednotlivými odborníky. Společným zájmem přitom bylo připomínání památky obětí rasové a politické perzekuce v zemích ovládaných nacistickým Německem, shromažďování písemných a hmotných památek z tohoto období a spolupráce při organizaci výzkumu a vzdělávání o této problematice.

Hlavními spolupracujícími zahraničními institucemi nadále byly v Polsku Stát-

ní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, Státní muzeum v Majdanku a Muzeum Gross-Rosen, v Izraeli památníky Yad Vashem v Jeruzalémě a Beit Theresienstadt v Givat Haim Ichud, ve Spojených státech amerických United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, Museum of Jewish Heritage v New Yorku a University of South California Shoah Foundation Institute v Los Angeles, v Nizozemsku Anne Frank House v Amsterdamu, v Německu Památník Flossenbürg, Památník Buchenwald, Památník Dachau, Památník Sachsenhausen, Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee, v Rakousku Památník Mauthausen a Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes ve Vídni, v Norsku Památník Falstad, na Slovensku Muzeum SNP v Banské Bystrici, Dokumentační centrum holokaustu v Bratislavě, Muzeum židovské kultury v Bratislavě a Muzeum holokaustu v Seredi.

I ve složitých podmínkách uplynulého roku pokračovala, třebaže distančně, spolupráce se spolky přátel a podporovatelů Terezína, které působí v německých spolkových zemích Sasko, Braniborsko a Dolní Sasko.

Nadále pokračovala i činnost zástupců Památníku Terezín v mezinárodních organizacích, které se zabývají výzkumnými, muzejními a vzdělávacími aktivitami souvisejícími s připomínáním památky obětí nacistické rasové a politické perzekuce. Nejvýznamnější z nich je mezivládní organizace International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), která sdružuje již více než třicet zemí z celého světa. Pracovníci Památníku Terezín jsou členy delegace České republiky v IHRA a budou pokračovat v práci v jejích odborných pracovních skupinách (akademické a památníků). Další z těchto organizací je Mezinárodní organizace muzeí ICOM, kde zástupci Památníku Terezín působí v jejím výboru IC MEMO, který sdružuje zástupce památníků a muzeí zločinů proti lidskosti spáchaných státními režimy. V obou uvedených organizacích probíhala všechna jednání ovšem výhradně formou on-line.

Stejnou formou se podílel Památník Terezín na činnosti Kuratoria bavorských památníků, ve kterém si zástupci paměťových institucí z Německa i dalších zemí vyměňují informace a poznatky z výzkumné a muzejní práce, jakož i ze spolupráce s organizacemi bývalých vězňů.

V oblasti vzdělávání musely být zrušeny akce připravované s partnerskými institucemi v Izraeli (Památník Yad Vashem), Polsku (Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi) a Německu (Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee), zejména při realizaci seminářů dalšího vzdělávání pro učitele (viz část 8. této zprávy).

Jen se značnými omezeními mohla pokračovat spolupráce s německou organizací Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste a rakouským spolkem Gedenkdienst, které do Památníku Terezín vysílají dobrovolníky, podílející se především na zajištění vzdělávacích programů pro německy mluvící skupiny mládeže.

Z důvodu pandemie nemoci COVID-19 nebyla tentokrát provedena kontrola stálé expozice České republiky v bývalém koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, kterou Památník Terezín z pověření Ministerstva kultury České republiky vybudoval a spravuje. Zprávu o jejím stavu ale podalo partnerské muzeum v Osvětimi.

VÝZKUMNÁ ČINNOST

Historické oddělení pokračovalo ve výzkumu činnosti nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích a ve zpřístupňování výsledků tohoto výzkumu veřejnosti. K dějinám terezínského ghetta bylo pokračováno ve výzkumu problematiky struktury tzv. židovské samosprávy ghetta Terezín a ve výzkumu počtu a příčin sebevražd Židů v Protektorátu Čechy a Morava. Nadále probíhaly přípravné práce k publikaci komentovaného vydání tzv. Mahlerova deníku. Soustavně byla doplňována databáze bývalých vězňů terezínského ghetta a rovněž tak databáze dalších obětí holocaustu z českých zemí, které neprošly terezínským ghettem. V lednu proběhly finální práce na realizaci stálé expozice *Terezínské transporty. Deportace Židů do Terezína a deportace z terezínského ghetta do míst vyhlazování a otrocké práce* v budově bývalé městské váhy v Terezíně (vernisaž se uskutečnila 27. ledna 2020).

V oblasti historie policejní věznice gestapa Terezín pokračoval soustavný výzkum vývoje ročních stavů vězňů policejní věznice, zahrnující jejich příchody a odchody, hromadné transporty do Terezína, transporty z Terezína do jiných věznic a koncentračních táborů, dále evidenci odloučených komand a rovněž reflexi měnících se podmínek života ve věznici. Nadále byla doplňována a rozšiřována databáze bývalých vězňů policejní věznice gestapa v Terezíně a pokračoval výzkum, jehož cílem bylo získání nových poznatků o okolnostech zatčení, věznění a dalších osudech vězňů v letech okupace. Pokračoval i výzkum problematiky cizích státních příslušníků v policejní věznici a výzkum týkající se poválečného posuzování a potrestání tzv. každodenní kolaborace i závažných zločinů spáchaných během okupace, činnost mimořádných lidových soudů a trestních nalézacích komisí.

Počátkem roku byla dokončena příprava scénářů ke dvěma výstavám: *Poslední dny věznění a první dny svobody. Výstava k 75. výročí osvobození nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích* (vernisaž 5. března 2020) a *80. výročí zřízení policejní věznice gestapa v Terezíně. Historie nacistického represivního zařízení ve světle dokumentů a vzpomínek vězňů* (vernisaž 4. června 2020).

Výzkum dějin koncentračního tábora Litoměřice se dlouhodobě soustřeďuje především na doplňování databáze bývalých vězňů. Pokračovaly přípravy na vkládání souborů dokumentů (skenů) původní kartotéky koncentračního tábora Litoměřice do této databáze.

V rámci procesu digitalizace byly počátkem roku dokončeny přípravné práce pro spuštění jednotného jmenného vyhledávače, který nese název *Památník Terezín – Databáze politicky a rasově pronásledovaných osob* a sdružuje data ze třinácti dosud zpracovaných databází. Badatelům a širší veřejnosti byl jednotný vyhledávač zpřístupněn 27. ledna 2020 na webových stránkách Památníku Terezín. Současně pokračovaly práce na přípravě dalšího stupně procesu digitalizace, v rámci něhož bu-

dou k jednotlivým záznamům ve výše zmíněném jednotném jmenném vyhledávací postupně připojeny příslušné soubory dokumentů (skeny). Byly rovněž zahájeny práce na rozšíření databáze českých vězňů v koncentračním táboře Buchenwald (1937 až 1945).

V rámci projektu rekonstrukce budovy a realizace nové expozice Muzea ghetta byla navázána spolupráce s externími pracovníky odborných vědeckých institucí a bylo zpracováno libreto nové expozice Muzea ghetta. Byly provedeny přípravné kroky k vypsání soutěže o návrh a dále pokračoval sběr dat, informací, podnětů, názorů a také navazování kontaktů.

Pokračovala spoluúčast na práci mezinárodních organizací, ve kterých Památník Terezín reprezentuje Českou republiku (IC MEMO ICOM – sekce památníků a memoriálních muzeí při mezinárodní organizaci muzeí, IHRA – Mezinárodní sdružení pro vzdělávání, výzkum a připomínání holokaustu).

Pracovníci historického oddělení se zapojili do projektu EHRI-CZ, čímž navázali na spolupráci při vzniku evropské výzkumné infrastruktury EHRI (2010), jejímž cílem bylo shromáždit, propojit a zpřístupnit dokumenty a údaje týkající se holokaustu a vyvinout metody a prostředky, jak s těmito zdroji pracovat.

Pokračovala odborná a pedagogická spolupráce s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a příležitostná spolupráce s Technickou univerzitou v Liberci.

Výzkumná i publikační činnost historického oddělení byla výrazně ovlivněna probíhající pandemií nemoci COVID-19. V důsledku zhoršené pandemické situace byl zrušen plánovaný pracovní seminář k 80. výročí vzniku policejní věznice Terezín. Špatná finanční situace rovněž Památníku Terezín neumožnila vydání ročenky *Tereziánské listy* č. 48. I přes četná bezpečnostní a finanční omezení se však pracovníkům historického oddělení podařilo zúčastnit se vědeckých konferencí a seminářů, které probíhaly zpravidla on-line.

Výsledky výzkumné činnosti byly veřejnosti zpřístupňovány nejen v publikacích a odborném tisku, ale také ve vzdělávací činnosti formou zajišťování on-line přednášek a besed pro pedagogy, studenty a žáky z domova i ze zahraničí, jakož i formou přednášek pro veřejnost.

Pokračovalo průběžné zajišťování odborných konzultací pro badatele z domova i ze zahraničí, poskytování informací sdělovacím prostředkům i dalším zájemcům.

Byla zpracovávána potvrzení o věznění buď přímo pro bývalé vězně, nebo pro jejich rodinné příslušníky, úřady a soudy.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Památník Terezín se od roku 1993 věnuje vedle své výzkumné, sbírkotvorné a muzejní činnosti také realizaci vzdělávacích programů pro žáky základních, středních či odborných škol a učilišť. Stejně jako jiné, tak i tyto aktivity Památníku Terezín byly v roce 2020 negativně ovlivněny pandemií nemoci COVID-19.

Po vypuknutí epidemie v předjaří roku 2020 nemohly v důsledku vládních opatření probíhat prezenční semináře pro školní skupiny z důvodu uzavření Památníku Terezín pro veřejnost. Situace se nezlepšila ani po zpřístupnění muzeí, galerií, památek a paměťových institucí v polovině května 2020, neboť stále platily restriktce, které znemožňovaly školám pořádat exkurze. Ke změně došlo až s příchodem nového školního roku (2020/2021), na jehož počátku vzdělávací oddělení uspořádalo několik seminářů, dříve než na přelomu září a října došlo k opětovnému zákazu školních exkurzí v souvislosti se zesílením epidemie (tzv. druhou vlnou). V důsledku popsané situace vzdělávací oddělení uskutečnilo v roce 2020 pouze 34 jednodenních a 12 vícedenních prezenčních seminářů pro školy z České republiky (celkem 1 567 osob), což je o 109 akcí tohoto typu méně ve srovnání s rokem 2019. Podobně byla zasažena i organizace seminářů pro školní skupiny ze zahraničí, které jsou pod vedením odpovědných pracovníků vzdělávacího oddělení zajišťovány dobrovolníky vysílanými organizací Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste z Německa a spolkem Gedenkdiens z Rakouska, působícími v Památníku Terezín vždy po dobu jednoho školního roku – proběhlo pouze devět seminářů (osm jednodenních a jeden vícedenní) pro celkem 241 osob, ve srovnání s rokem 2019 se jednalo o 26 akcí tohoto typu méně.

Jestliže se vzdělávací oddělení po vypuknutí první vlny pandemie soustředilo na přípravu nových didaktických materiálů, metodických modelů workshopů, revizi používaných materiálů, webových stránek i publikační činnost a realizaci níže popsaných projektů nevyžadujících prezenční aktivitu mládeže, po příchodu druhé vlny (přelom září a října 2020) připravilo metodiku a obsah on-line výukových programů pro mládež, které byly v reakci na aktuální situaci nabídnuty školám k využití v rámci distančního vzdělávání. Nabídka byla tvořena přednáškami, workshopy a lektory komentovanými virtuálními prohlídkami expozic Památníku Terezín v reálném čase, které byly doplněny obrazovými didaktickými materiály, dokumentárními projekcemi či audiovizuálními svědectvími pamětníků. Programy jsou založeny na interaktivní komunikaci mezi lektory a žáky. Od poloviny října do konce kalendářního roku proběhlo celkem 50 on-line distančních programů pro základní a střední školy, jež absolvovalo 1 340 účastníků.

Ani školení pro pedagogy z České republiky o přístupech k výuce o holokaustu, jež jsou pravidelně od roku 2000 organizována Památníkem Terezín za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a probíhají doma i v zahraničí

v partnerské kooperaci s mnoha domácími i zahraničními institucemi, nemohla probíhat standardním způsobem. Původně bylo naplánováno konání jednoho semináře prvního stupně (Česká republika; Praha/Terezín) na jaře a po jednom semináři druhého (Česká republika; Terezín), třetího (SRN; Berlín/Ravensbrück) a čtvrtého stupně (Izrael; Jeruzalém) na podzim. Po vypuknutí epidemie došlo nejdříve k přesunu jarního semináře na pozdější termín, ovšem v souvislosti s dalším vývojem byla několikrát výše uvedená struktura přizpůsobována aktuální situaci a epidemiologickým predikcím. Nakonec bylo v srpnu rozhodnuto uspořádat v kooperaci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky na začátku školního roku 2020/2021 pouze seminář prvního stupně, a to ve dvou termínech. Semináře v zahraničí byly zrušeny, stejně jako seminář druhého stupně, v jehož rámci zajišťují výuku zejména lektoři ze zahraničních partnerských organizací. Bohužel vzhledem k nárůstu počtu nakažených nemocí COVID-19 na přelomu září a října musel být i tento plán opuštěn a třídní seminář prvního stupně s 26 účastníky se mohl konat pouze v jednom termínu těsně po zahájení školního roku. Vzhledem ke koncepci a programu těchto seminářů, jejichž převážná část je tvořena workshopy s praktickými ukázkami výuky, nemohla školení proběhnout v distanční on-line formě. Přestože proběhl pouze jeden výše uvedený pedagogický seminář, průběžně byla podle predikcí připravována i další výše uvedená, nakonec ovšem neuskutečněná školení.

Z hlediska pedagogických seminářů se i přes obtížnou situaci podařilo vedle výše uvedeného školení prvního stupně zaběhnoutého cyklu vzdělávání o holocaustu uskutečnit také víkendový seminář pro české učitele k didaktickému aspektu využití filmových výpovědí pamětníků ve školní výuce. Seminář se měl původně konat na počátku dubna, ovšem po vypuknutí pandemie byl jeho termín přesunut na polovinu června, což se ukázalo být dobrým rozhodnutím vzhledem k rozvolňování protiepidemických opatření před letními prázdninami. Pořádání semináře úzce souviselo se spoluprací Památníku Terezín s USC Shoah Foundation – Institute for Visual History and Education a maďarskou nadací Zachor na projektu IWalk, v jehož rámci jsou vytvářeny vzdělávací materiály založené na výpovědích osob přeživších holocaust z archivu uvedeného institutu. Tyto materiály by měly být zpřístupněny návštěvníkům Památníku Terezín prostřednictvím mobilní aplikace v průběhu roku 2021. V souvislosti s jejich prověřováním byl v Terezíně uspořádán v závěru letních prázdnin didaktický workshop, kterého se zúčastnili učitelé Střední školy pedagogické, hotelnictví a služeb v Litoměřicích.

Přes složitost epidemické situace byl bezesbytku naplněn záměr pořádat XXVI. ročník literární a XXIV. ročník výtvarné soutěže pro mládež; tentokrát s tématem *Válka skončila, můžeme zapomenout?*, které bylo věnováno situaci přeživších nacistického věznění po osvobození. Do soutěží bylo zasláno 379 prací ze 72 škol z celé České republiky. Úspěšně proběhlo slavnostní předání cen výhercům v Terezíně, ačkoliv muselo být kvůli epidemické situaci přesunuto z června na září. Instalováno bylo také šest výstav sestavených z prací zaslanych do výtvarné soutěže nejen letos,

ale také v minulých letech. Výstavy se uskutečnily v Praze, Děčíně, Varnsdorfu, Kadaňi, Terezíně a Žluticích.

Na ediční činnosti se vzdělávací oddělení podílelo přípravou všech čísel čtvrtletníku *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin*, která však byla oproti předchozí praxi z finančních důvodů publikována pouze v elektronické verzi. Probíhala též práce na aktualizaci webu projektu *Za pomníčky*, jenž dokumentuje současný stav míst bývalých nacistických táborů a masových hrobů na území dnešní České republiky a shromažďování informací o tom, zda jsou v těchto místech instalovány pomníčky či pamětní desky. Projekt si klade za cíl rozšiřovat všeobecné povědomí (hlavně mladých lidí) o těchto místech tragédií a o dějích, které se na nich odehrávaly. Zjištěné skutečnosti by také měly sloužit odborné veřejnosti zabývající se místy historické paměti.

DOKUMENTACE A SBÍRKOVÝ FOND

Akviziční činnost Památníku Terezín je zaměřena na systematické doplňování všech sbírkových fondů. Těmto fondům je věnována všestranná péče jak z hlediska odborného zpracování, tak jejich uložení a případného restaurování. Cílem této péče je umožnit využívání sbírkových fondů k badatelským, muzejním a výstavním účelům a jejich uchování pro příští generace. K podpoře akviziční činnosti přispěla *Výzva k občanům. Pozůstalosti po přeživších*, uveřejněná v různých sdělovacích prostředcích již v roce 2018.

DOKUMENTAČNÍ ODDĚLENÍ

Do podsbírky historicko-dokumentární, spravované dokumentačním oddělením, bylo v roce 2020 zapsáno 10 přírůstkových čísel listinného materiálu zahrnujících 248 jednotlivých dokladů a 14 přírůstkových čísel, tedy 56 kusů, fotografického materiálu, souvisejících s vězněním v policejní věznici v Terezíně, v ghettu Terezín a v různých koncentračních táborech a věznicích.

V systematické evidenci bylo zpracováno 260 inventárních čísel písemných materiálů.

Do pomocného fotografického materiálu bylo zaevidováno 35 přírůstkových čísel, pod nimiž je evidováno 1 542 ks digitálních fotografií dokumentujících současnost. Zároveň bylo zahájeno zpracování písemného nesbírkového materiálu.

Při periodické inventarizaci podsbírky bylo zkontrolováno 1 195 inventárních čísel sbírkových předmětů. Pod 496 inventárními čísly z uvedeného počtu jsou evidovány fotografie uložené ve fotoarchivu. Pod zbývajících 699 inventárními čísly je evidován písemný materiál. Při inventuře nebyly zjištěny závažné nesrovnalosti. Na konzervaci bylo předáno 66 inventárních čísel sbírkových předmětů nebo jejich částí.

Externím konzervátorem byla zajištěna konzervace části písemností vybraných k ošetření při periodické inventarizaci provedené v roce 2018 a nových přírůstků, které konzervaci naléhavě vyžadovaly. Celkově bylo ošetřeno 394 listů písemných materiálů, šestery desky a dvě obálky. Šlo o 83 evidenčních čísel nebo jejich částí. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků zatím nebyla dokončena konzervace písemností vybraných ke konzervaci při inventarizaci v roce 2018. Dalším důvodem byla přednostní konzervace nových přírůstků, které jsou často v mnohem horším stavu než písemnosti dříve vybrané při inventurách.

Dokumentační oddělení navštívilo v roce 2020 sedm badatelů (šest z nich studovalo písemné materiály, jeden fotografie). Písemně byly vyřizovány badatelské dotazy, žádosti o zjištění doby věznění a žádosti o zaslání kopií, fotografií nebo písemností.

Dokumentátor pořídil 1 005 digitálních fotografií převážně dokumentujících činnost Památníku Terezín, tj. pietní akty, vernisáže výstav, významné návštěvy, jakož i pracovní aktivity vzdělávacího a technického oddělení.

Externím žadatelům bylo poskytnuto přibližně 50 listů xeroxových kopií a přes 650 skenů.

Pro interní potřebu bylo zhotoveno přibližně 100 listů xeroxových kopií a kolem 1 100 skenů.

Plán pořizování digitální dokumentace byl plněn. V jeho rámci byla dokončena digitalizace oddílu *Koncentrační tábory* a započata digitalizace oddílu *Richard*. Celkem bylo v rámci plánu digitalizováno 328 inventárních čísel, z nichž bylo pořízeno 5 226 skenů.

Mimo uvedený plán byly digitalizovány především dokumenty podle požadavků odborných pracovníků Památníku Terezín i externích žadatelů a dále písemnosti zpracované v roce 2019 v systematické evidenci. Celkem bylo mimo plán digitalizováno 123 inventárních čísel, z nichž bylo pořízeno 295 skenů, které budou připojeny do databáze písemného materiálu podsbírky historicko-dokumentární, případně do příslušného jmenného vyhledávače přístupného na internetových stránkách Památníku Terezín.

Do depozitářů archivu a fotoarchivu i do knihovny byly instalovány datalogery od firmy Testo, které monitorují vlhkost, teplotu a další hodnoty ovlivňující kvalitu uložení sbírkových předmětů.

Fond knihovny byl rozšiřován akvizicemi odborné domácí i zahraniční literatury. Bylo zakoupeno 132 titulů nových knih. Pro zlepšení fyzického stavu knihovního fondu bylo přeznačeno a do ochranné folie zabaleno přes 2 500 svazků. Průběžně byla prováděna distribuce a archivace tisku.

SBÍRKOVÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci oddělení pokračovali v aktivní akviziční činnosti zaměřené na získávání nových sbírkových předmětů. Sbíрка byla zhodnocována zpracováváním nových přírůstků a doplňováním informací o sbírkových předmětech nabytých v minulosti. Další činnosti byly zaměřeny hlavně na péči o fyzický stav předmětů a na jejich zpřístupňování veřejnosti.

Konkrétně bylo do chronologické sbírkové evidence podsbírky historicko-umělecké, kterou sbírkové oddělení spravuje, zapsáno 75 přírůstkových čísel, z nichž většina byla zpracována i v systematické evidenci. Velkou část tvořily zrestaurované předměty nalezené na půdě bývalých Dráždánských kasáren a ve vstupu do příkopu za těmito kasárenami. Darem byly získány předměty denní potřeby bývalého terezínského vězně Karla Bermana, který je používal v koncentračních táborech, jimiž prošel. Dále se jednalo o portrét Růženy Jirsové od neznámého autora z terezínského ghetta, osm předmětů z pozůstalosti Anny Paštikové vězněné v policejní věznici ge-

stapa v terezínské Malé pevnosti a dvě vězeňská čísla Stanislava Mana z koncentračního tábora Flossenbürg. Poválečná umělecká tvorba byla rozšířena o soubor 18 výtvarných děl od Marka Podwala a dvě kresby od Petra Barče s tématem Lidic. Koupí byla získána malba od Leo Haase z předterezínského období a kresba od Josefa Procházky z káznice Gräfentonna.

Při periodické inventarizaci sbírkových předmětů bylo zrevidováno 915 sbírkových předmětů s inventárními čísly PT 10901 – PT 12500. Z důvodu karantény byla inventarizace dokončena až v lednu 2021. Kromě toho bylo při dvou předávacích inventarizacích zrevidováno 3 542 sbírkových předmětů.

Na základě plánu digitalizace byly vyhotoveny skeny ze 179 inventárních čísel sbírkových předmětů (celkem 2 536 skenů) a vyfotografováno 28 inventárních čísel trojrozměrných a ostatních sbírkových předmětů, které nelze skenovat (celkem 142 fotografií). Dokumentátorem a externím fotografem byly pořízeny fotografie 30 velkorozměrových či zarámovaných výtvarných děl.

Sbírkové oddělení zajistilo badatelské služby třem badatelům. Vedle toho byly písemně vyřizovány žádosti o informace. Dle požadavků badatelů a písemných žádostí bylo poskytnuto 548 kopií, skenů či fotografií ke studijním, výstavním a publikačním účelům.

Ve spolupráci se Severočeskou galerií výtvarného umění v Litoměřicích pracovníci sbírkového oddělení připravili a realizovali výstavu nazvanou *Terezínské kontemplace*, na které byly použity kresby a malby ze sbírky Památníku Terezín. K výstavě byla pro návštěvníky zpracována informační brožura. O autentické trojrozměrné sbírkové předměty a výtvarná díla byly doplněny další tři výstavy, které se konaly v Památníku Terezín: *Schalekovi – středoevropská rodina. Sto let historie v pěti životech; Poslední dny věznění a první dny svobody. Výstava k 75. výročí osvobození nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích; 80. výročí zřízení policejní věznice gestapa v Terezíně. Historie nacistického represivního zařízení ve světle dokumentů a vzpomínek vězňů.*

Nově bylo v roce 2020 zapůjčeno 41 inventárních čísel sbírkových předmětů na tuzemské výstavy, pokračovaly také zápůjčky z minulých let na výstavy v tuzemských i zahraničních institucích.

Ve druhém pololetí bylo díky aktivní akviziční činnosti v aukcích získáno 13 výtvarných prací vzniklých v terezínském ghettu a v policejní věznici gestapa v Malé pevnosti. V několika dalších případech se nepodařilo dražená díla získat, protože příhozy ostatních dražitelů výrazně přesáhly finanční limity schválené pro jejich nákup.

Pracovníci oddělení připravili podklady pro vypracování sbírkotvorné koncepce Památníku Terezín.

Nadále pokračovalo vyhledávání dědiců autorských práv potřebné k získání povolení k dalšímu užití děl (publikování, vystavování, poskytování kopií děl badatelům atd.) od vlastníků a dědiců autorských práv.

Interními restaurátorkami bylo ošetřeno 36 předmětů. Restaurátorka papíru dále

pokračovala v práci na 54 listech z půdních nálezů a na 100 listech z nálezů v domě v Komenského ulici v Terezíně.

Část činností sbírkového oddělení byla nepříznivě ovlivněna situací způsobenou pandemií nemoci COVID-19 v České republice. Několik zahraničních badatelů muselo odložit svou návštěvu na neurčito, nebylo také možno poskytnout díla pro natáčení dokumentu o koncentračních táborech a ghettech, které bylo autorem panem Manfredem van Eykem naplánováno na podzim. Plnění plánu digitalizace bylo zejména v podzimních měsících ztíženo častou nepřítomností pracovníků z důvodu karantény a práce v režimu home office. Jeden pracovník oddělení se jako komentátor podílel na natáčení audiovizuální prohlídky výtvarné expozice Památníku Terezín v Muzeu Malé pevnosti, která byla zveřejněna na Facebooku a na webových stránkách Památníku Terezín.

HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Památník Terezín ukončil rok 2020 s vyrovnaným výsledkem hospodaření. Tohoto výsledku bylo dosaženo využitím rezervního fondu na překlenutí časového nesouladu mezi náklady a výnosy, dále poskytnutím zvýšeného příspěvku na provoz z Ministerstva kultury České republiky v důsledku opatření vynucených pandemií nemoci COVID-19.

Celkové výnosy z prodeje služeb Památníku Terezín zaznamenaly oproti roku 2019 pokles o 73,20 %, což bylo způsobeno uzavřením instituce z důvodu opatření proti šíření nemoci COVID-19. Ve srovnání s průměrnou celkovou návštěvností z minulých let bylo v roce 2020 dosaženo pouze 24,80 %. Ostatní výnosy zůstaly víceméně na úrovni předchozích let. Epidemiologická situace v České republice, kdy v důsledku vládních nařízení objekty Památníku Terezín zůstaly otevřeny pouze po dobu pěti měsíců z celého roku, se promítla zejména do výnosu ze vstupného. Návštěvnost byla oproti předchozím letům drasticky snížena především výpadkem zahraničních návštěvníků, kteří za normálních podmínek představovali 80 % z celkového počtu. Hospodářský výsledek by bez státní pomoci ve smyslu zvýšeného příspěvku na provoz představoval ztrátu ve výši cca 26 mil. Kč.

Celkové náklady v roce 2020 byly sníženy o 4,88 % oproti roku 2019, a to zejména v položce ostatní služby. Ostatní náklady za energie, opravy a další položky zůstaly víceméně na úrovni předchozího období. V oblasti osobních nákladů došlo k nárůstu o 8,78 %.

VÝNOSY A NÁKLADY V ROCE 2020 V KČ

Výnosy:

a) vstupné.....	13 243 399,76 Kč
b) příspěvek Ministerstva kultury ČR.....	91 430 591,92 Kč
c) využití rezervních fondů.....	703 184,67 Kč
d) ostatní příjmy.....	1 697 721,20 Kč
Výnosy celkem:.....	107 074 897,55 Kč

Náklady:

a) materiálové náklady a energie.....	9 372 357,70 Kč
b) osobní náklady.....	60 589 090,74 Kč
c) ostatní náklady (služby, opravy).....	37 113 449,11 Kč
Náklady celkem:.....	107 074 897,55 Kč

ROZVAHA (BALANCE)
Sestavená k 31. 12. 2020

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
	AKTIVA CELKEM		170 745 681,18	83 093 338,50	87 652 342,68	71 379 620,32
A.	Stálá aktiva		139 406 869,90	82 984 768,20	56 422 101,70	49 258 055,76
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		4 328 008,31	4 032 035,31	295 973,00	111 788,10
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
2.	Software	013	720 775,80	424 802,80	295 973,00	36 332,50
3.	Ocenitelná práva	014				
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 081 192,72	1 081 192,72		
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	2 526 039,79	2 526 039,79		
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041				75 455,60
8.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DNM	044				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehm.majetek	051				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		35 078 861,59	78 952 732,89	56 126 128,70	49 146 267,66
1.	Pozemky	031	1 488 099,09		1 488 099,09	1 488 099,09
2.	Kulturní předměty	032	2 237 303,00		2 237 303,00	2 237 303,00
3.	Stavby	021	48 065 288,00	14 304 753,50	33 760 534,50	33 361 861,33
4.	Samostatné movité věci a soubory mov.věcí	022	36 960 276,47	31 178 636,00	5 781 640,47	7 640 579,30
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	18 000,00	18 000,00		
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	33 451 343,39	33 451 343,39		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	12 858 551,64		12 858 551,64	4 418 424,94
9.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DHM	045				
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hm.majetek	052				
III.	Dlouhodobý finanční majetek					
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhod. vlivem	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s podst. vlivem	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
4.	Půjčky osobám ve skupině	066				
5.	Jiné dlouhodobé půjčky	067				
6.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
8.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek	043				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	053				
IV.	Dlouhodobé pohledávky					
1.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlouhodobé	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466				
5.	Dlouh. pohledávky z nástrojů spolufin. ze zahr.	468				
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
B.	Oběžná aktiva		31 338 811,28	108 570,30	31 230 240,98	22 121 564,56
I.	Zásoby		10 031 514,11		10 031 514,11	10 108 090,75
1.	Pořízení materiálu	111				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4	
			OBDOBÍ				MINULÉ
			BĚŽNÉ				
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO		
2.	Materiál na skladě	112	741 203,11		741 203,11	651 653,34	
3.	Materiál na cestě	119					
4.	Nedokončená výroba	121					
5.	Polotovary vlastní výroby	122					
6.	Výrobky	123					
7.	Pořízení zboží	131					
8.	Zboží na skladě	132	9 281 811,00		9 281 811,00	9 456 437,41	
9.	Zboží na cestě	138					
10.	Ostatní zásoby	139	8 500,00		8 500,00		
II.	Krátkodobé pohledávky		2 388 695,06	108 570,30	2 280 124,76	4 495 895,31	
1.	Odběratelé	311	283 885,60	108 570,30	175 315,30	515 347,74	
2.	Směnky k inkasu	312					
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	313					
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	1 059 988,82		1 059 988,82	790 115,47	
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	7 924,00		7 924,00	7 924,00	
6.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátkodobé	316					
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317					
8.	Pohledávky z titulu daní a obdobných dávek	318					
9.	Pohledávky ze sdílených daní	319					
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335	78,00		78,00		
11.	Zúčtování s institucemi soc.zabezp. a zdrav.poj.	336					
12.	Daň z příjmů	341	235 724,00		235 724,00	235 724,00	
13.	Jiné přímé daně	342					
14.	Daň z přidané hodnoty	343					
15.	Jiné daně a poplatky	344	2 356,00		2 356,00	2 483,00	
16.	Nároky na dotace a ost.zúct. se st.rozpočtem	346					
17.	Pohledávky za rozpočtem ÚSC	348					
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351					
19.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361					
20.	Pevné termínové operace a opce	363					
21.	Pohledávky z finančního zajištění	365					
22.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367					
23.	Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371					
24.	Poskytnuté zálohy na dotace	373					
25.	Náklady příštích období	381	798 198,64		798 198,64	812 491,97	
26.	Příjmy příštích období	385	540,00		540,00	431 809,13	
27.	Dohadné účty aktivní	388			-	1 700 000,00	
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377					
III.	Příjmové účty rozpočtového hospodaření						
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222					
IV.	Krátkodobý finanční majetek		18 918 602,11		18 918 602,11	7 517 578,50	
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251					
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253					

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4	
			OBDOBÍ				MINULÉ
			BĚŽNÉ				
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO		
3.	Jinné cenné papíry	256					
4.	Termínované vklady krátkodobé	244					
5.	Jiné běžné účty	245			-		
6.	Účty spravovaných prostředků	247					
7.	Souhrnné účty	248					
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249					
9.	Běžný účet	241	17 274 724,01		17 274 724,01	5 898 116,85	
10.	Běžný účet FKSP	243	1 323 169,93		1 323 169,93	1 288 459,19	
11.	Základní běžný účet ÚSC	231					
12.	Běžné účty fondů ÚSC	236					
13.	Běžné účty státních fondů	224					
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225					
15.	Ceniny	263	1 321,00		1 321,00	539,00	
16.	Peníze na cestě	262					
17.	Pokladna	261	319 387,17		330 463,46	330 463,46	

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		87 652 342,68	71 379 620,32
C.	Vlastní kapitál		67 396 141,38	58 095 847,31
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		59 175 943,91	52 016 435,47
1.	Jmění účetní jednotky	401	59 175 943,91	52 016 435,47
2.	Fond privatizace	402		
3.	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	403		
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých let	404		
5.	Kurzové rozdíly	405		
6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	406		
7.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
8.	Opravy chyb minulých období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		8 220 197,47	5 480 954,86
1.	Fond odměn	411	873 250,00	867 478,00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	1 426 452,79	1 369 325,73
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	193 049,91	130 162,58
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	2 323 533,41	1 334 484,28
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	3 403 911,36	1 779 504,27
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření		-	598 456,98
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493		598 456,98
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	-	
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	432		
D.	Cizí zdroje		20 256 201,30	13 283 773,01
I.	Výdajové účty rozpočtového hospodaření			
1.	Zvláštní výdajový účet	223		
II.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		
III.	Dlouhodobé závazky		-	-
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Vydané dluhopisy	453		
4.	Závazky z pronájmu	454		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
6.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
8.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	458		
9.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
IV.	Krátkodobé závazky		20 256 201,30	13 283 773,01
1.	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Vydané krátkodobé dluhopisy	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
5.	Dodavatelé	321	2 325 549,79	1 461 217,72
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Závazky z dávek sociálního zabezpečení	323		
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	30 000,00	44 174,33
9.	Závazky z dělené správy a kaucí	325		
10.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
11.	Přijaté zálohy daní	327		
12.	Závazky z výběru daní	328		
13.	Závazky ze sdílených daní	329		
14.	Zaměstnanci	331	293 830,00	243 591,00
15.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	2 772 037,00	2 493 476,00
16.	Sociální pojištění	336	1 251 539,00	1 101 612,00
17.	Zdravotní pojištění	337	542 416,00	477 295,00
18.	Daň z příjmů	341		
19.	Jiné přímé daně	342	507 296,00	421 441,00
20.	Daň z přidané hodnoty	343	131 269,76	1 120 896,45
21.	Jiné daně a poplatky	344		
22.	Závazky ke státnímu rozpočtu	347		
23.	Závazky k rozpočtům ÚSC	349		
24.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
25.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
26.	Pevné termínové operace a opce	363		
27.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
28.	Závazky z finančního zajištění	366		
29.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
30.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	372		
31.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	7 299 876,51	
32.	Výdaje příštích období	383	3 042,22	340,00
33.	Výnosy příštích období	384	1 696 632,55	3 651 696,80
34.	Dohadné účty pasivní	389	3 148 923,47	2 012 698,71
35.	Ostatní krátkodobé závazky	378	253 789,00	255 334,00

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT
sestavený k 31. 12. 2020

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
A.	NÁKLADY		107 074 897,55	112 562 938,12
I.	Náklady z činnosti		107 053 542,70	112 534 521,05
1.	Spotřeba materiálu	501	4 016 090,41	6 248 454,93
2.	Spotřeba energie	502	4 636 842,42	4 701 373,01
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	503		
4.	Prodané zboží	504	719 424,87	2 616 130,34
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506		
6.	Opravy a udržování	511	14 541 417,22	12 432 359,93
7.	Cestovné	512	116 504,31	598 437,15
8.	Náklady na reprezentaci	513	149 111,88	257 073,24
9.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	-1 107,00	-51 195,00
10.	Ostatní služby	518	13 886 976,30	20 162 767,57
11.	Mzdové náklady	521	44 574 718,00	40 773 816,00
12.	Zákonné sociální pojištění	524	14 917 489,00	13 701 862,00
13.	Jiné sociální pojištění	525	123 523,00	113 133,00
14.	Zákonné sociální náklady	527	1 919 720,71	1 980 276,64
15.	Jiné sociální náklady	528		
16.	Daň silniční	531	27 644,00	29 216,00
17.	Daň z nemovitosti	532	23 420,00	23 420,00
18.	Jiné daně a poplatky	538	22 231,78	4 756,00
19.	Vratky daní z nadměrných odpočtů	539		
20.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541		1 538,00
21.	Jiné pokuty a penále	542	8 416,00	
22.	Dary	543		
23.	Prodaný materiál	544		
24.	Manka a škody	547		2 672,30
25.	Tvorba fondů	548		
26.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	2 945 679,13	2 652 180,57
27.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného majetku	552		
28.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého hmotného majetku	553		
29.	Prodané pozemky	554		
30.	Tvorba a zúčtování rezerv	555		
31.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	45 209,44	-2 456,14
32.	Náklady z odepsaných pohledávek	557		
33.	Náklady z drobného dlouhodobého hm. a nehm. majetku	558	1 312 669,40	1 556 992,17
34.	Ostatní náklady z činnosti	549	3 067 561,83	4 731 713,34
II.	Finanční náklady		21 354,85	28 417,07
1.	Prodanné cenné papíry a podíly	561		
2.	Úroky	562		
3.	Kurzové ztráty	563	21 354,85	28 416,39
4.	Náklady na přecenění reálnou hodnotou	564		
5.	Ostatní finanční náklady	569		0,68
III.	Náklady na nezpochybnitelné nároky na prostředky SR, rozpočtu ÚSC a SF		-	-
1.	Náklady na nároky na prostředky státního rozpočtu	571		
2.	Náklady na nároky na prostředky rozpočtů ÚSC	572		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
3.	Náklady na nároky na prostředky státních fondů	573		
4.	Náklady na ostatní nároky	574		
IV.	Náklady ze sdílených daní		-	-
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	581		
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů právnických osob	582		
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané hodnoty	584		
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585		
5.	Náklady ze sdílených majetkových daní	586		
6.	Náklady ze sdílené silniční daně	588		
V.	Daň z příjmů		0,00	0,00
1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595		
B.	VÝNOSY		107 074 897,55	113 161 395,10
I.	Výnosy z činnosti		15 638 835,85	55 947 205,96
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601		
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	13 243 399,76	49 423 345,99
3.	Výnosy z pronájmu	603	246 223,24	331 419,73
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	958 482,42	3 558 105,05
5.	Výnosy ze správních poplatků	605		
6.	Výnosy z místních poplatků	606		
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607		
8.	Jiné výnosy z vlastních výrobků	609		
9.	Změna stavu nedokončené výroby	611		
10.	Změna stavu polotovarů	612		
11.	Změna stavu výrobků	613		
12.	Změna stavu ostatních zásob	614		
13.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641		7 476,02
14.	Jiné pokuty a penále	642		
15.	Výnosy z odepsaných pohledávek	643		
16.	Výnosy z prodeje materiálu	644		
17.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645		
18.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646		
19.	Výnosy z prodeje pozemků	647		
20.	Čerpání fondů	648	703 184,67	2 376 697,48
21.	Ostatní výnosy z činnosti	649	487 545,76	250 161,69
II.	Finanční výnosy		5 469,78	12 803,14
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661		
2.	Úroky	662	-	-
3.	Kurzové zisky	663	5 469,37	12 801,82
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	665		
6.	Ostatní finanční výnosy	669	0,41	1,32
III.	Výnosy z daní a poplatků		-	-
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631		
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633		
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634		
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635		
6.	Výnosy z majetkových daní	636		
7.	Výnosy z energetických daní	637		
8.	Výnosy ze silniční daně	638		
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639		
IV.	Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, rozpočtů ÚSC a SF		91 430 591,92	57 201 386,00
1.	Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	671	91 430 591,92	57 201 386,00
2.	Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů ÚSC	672		
3.	Výnosy z nároků na prostředky státních fondů	673		
4.	Výnosy z ostatních nároků	674		
V.	Výnosy ze sdílených daní		-	-
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	681		
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	682		
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	684		
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685		
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686		
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688		
VI.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ			
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		0,00	598 456,98
4.	Výsledek hospodaření po zdanění		0,00	598 456,98

DARY A PŘÍSPĚVKY V ROCE 2020

Prostředky získané z darů a příspěvků v roce 2020 činily celkem 1 282 133,13 Kč.

Největšími částkami přispěli tito dárci:

- Patrick Mehr a Helen Epstein, USA
- Terezínská iniciativa, Česká republika
- Alex a Christa Guehl, Německo
- H. Logemann, Švýcarsko
- Roger Leivers, USA
- David Maass, USA
- Joachim a Ursula Hennig, Německo
- Nadační fond obětem holocaustu, Česká republika
- Lenka Bartošová, Česká republika
- Trong Huan, Česká republika
- Blanka Raclová, Česká republika
- Bohumil Jičínský, Česká republika

Menšími částkami přispěla řada dalších dárců, z nichž většina zůstala anonymními. Také jim všem náleží stejně jako výše jmenovaným naše upřímné poděkování.

Prostředky získané z darů a příspěvků byly využity pro následující účely:

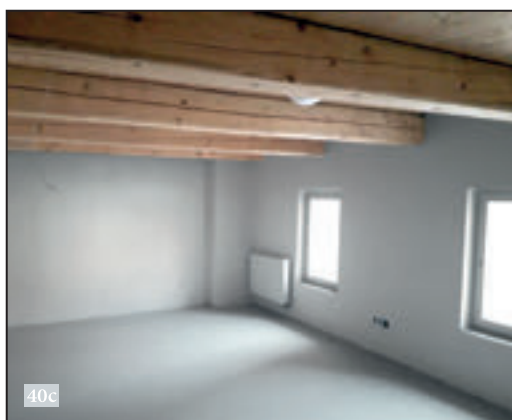
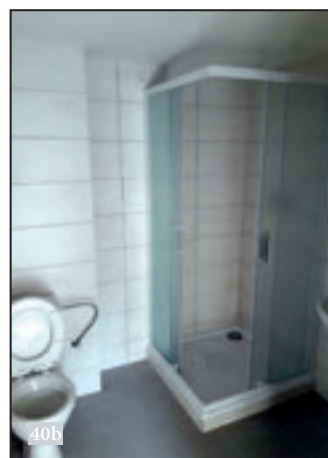
dary na platy a ostatní osobní náklady Památníku Terezín.....	24 854,00 Kč
dary na činnost vzdělávacího oddělení.....	112 230,00 Kč
dary na soutěže vzdělávacího oddělení.....	6 000,00 Kč
příspěvek na obnovu Židovského hřbitova v Terezíně.....	150 000,00 Kč

TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

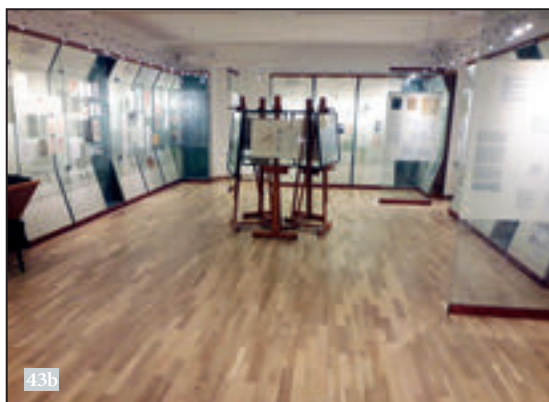
Technické oddělení celoročně zabezpečuje údržbu a restaurování areálů a objektů bývalých represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

DALŠÍ ÚDRŽBOVÉ A TECHNICKÉ PRÁCE

- 40a 40b 40c Probíhala rekonstrukce domu čp. 121 v Terezíně na ubytovnu pro účastníky programů vzdělávacího oddělení Památníku Terezín.
- 41 Probíhaly opravy střechy a krovů tzv. dílenského dvora Malé pevnosti.
- 42 Probíhala oprava pomníků na Židovském hřbitově v Terezíně.
- 43a 43b 43c Byla zahájena repase stálých expozic k různým oblastem života vězňů terezínského ghetta v bývalých Magdeburských kasárnách.
- Byla zpracována projektová dokumentace pro připravované rozšíření kuchyně v bývalých Magdeburských kasárnách.

- Probíhala příprava projektové dokumentace pro provedení rekonstrukce domu čp. 232 Tereziňe pro potřeby vzdělávacího oddělení Památníku Terezín.
- Probíhala příprava projektové dokumentace rekonstrukce parkoviště u Malé pevnosti, včetně objektů sociálního zařízení, informačního střediska a občerstvení.
- Byla provedena příprava projektové dokumentace pro celkovou obnovu zeleně v areálech Památníku Terezín.
- Byla prováděna bezpečnostní opatření na ochranu Památníku Terezín jako tzv. měkkého cíle.
- Realizováno bylo technické zajištění pietních, kulturních a vzdělávacích akcí, jakož i autodopravy a dalších logistických potřeb běžného provozu Památníku Terezín.

VÝHLED NA ROK 2021

- Konání *Terezínské tryzny* 2021.
- Konání dalších vzpomínkových akcí (*Jom ha-šoa ve ha-gvura*, výročí poslední popravy v Terezíně, *Kever Avot*).
- Konání vzpomínkových akcí u příležitosti 80. výročí vzniku židovského ghetta v Terezíně.
- Instalování devíti krátkodobých výtvarných a dokumentárních výstav.
- Pokračování výzkumu nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.
- Pokračování digitalizace sbírkových předmětů Památníku Terezín a jejich zpřístupňování na webových stránkách.
- Doplnění databází bývalých vězňů.
- Vydání ročenky *Terezínské listy* č. 48–49.
- Vydávání čtvrtletníku *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin*.
- Pořádání seminářů pro pedagogy, studenty a žáky.
- Uspořádání XXVII. ročníku literární a XXV. ročníku výtvarné soutěže pro mládež, tentokrát na téma *Když je třeba pomoci...*
- Pokračování projektu dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů a hromadných hrobů v českých zemích nazvaného *Za pomníčky*.
- Pokračování badatelského projektu určeného žákům škol v České republice s názvem *Školákem ve válečných letech*, realizovaného ve spolupráci s dalšími institucemi.
- Zpřístupnění mobilní aplikace projektu IWalk návštěvníkům ve spolupráci s USC Shoah Foundation – The Institute for Visual History and Education a maďarskou organizací Zachor – Holocaust Remembrance Foundation.

PAMÁTNÍK TEREZÍN
Výroční zpráva za rok 2020

Vydal: Památník Terezín
Adresa redakce:
Památník Terezín
411 55 Terezín
Česká republika
Tel.: +420 416 782 225
e-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Internet: www.pamatnik-terezin.cz
Vychází jednou ročně vlastním nákladem.
Redakční uzávěrka této zprávy: 26. února 2021

ISBN 978-80-88052-23-4